

végzés

Rendelkező rész

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A rablás büntette és más bűncselekmény miatt ... és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Budai Központi Kerületi Bíróság a 2017. július 12. napján meghozott és kihirdetett 24.B.XII.1064/2015/58. számú ítéletében ... I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki
 - rablás büntetében, mint felbujtó [Btk. 365. § (1) bekezdés b) pont, (3) bekezdés e) pont], és
 - lőfegyverrel visszaélés büntetében, mint felbujtó [Btk. 325. § (1) bekezdés b) pont].
- [2] Ezért őt - halmazati büntetésül - 5 év szabadságvesztésre, 200 napi - 1.500 forint/napi tétel összegű -, mindösszesen 300.000 forint pénzbüntetésre, valamint 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.
- [3] A terhelt által előzetes letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe beszámítani rendelte.
- [4] Megállapította, hogy a terhelt a szabadságvesztés büntetésből legkorábban a kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.
- [5] ... **sértett** által előterjesztett polgári jogi igényt kártérítés címén megítélte; rendelkezett a büntetőeljárás során lefoglalt bűnjelekről, és a felmerült bűnügyi költség viseléséről.
- [6] Az ellentétes irányú fellebbezések nyomán eljárva a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2018. február 7. napján meghozott és kihirdetett 24.Bf.10.000/2017/19. számú ítéletében a lefoglalt bűnjelekre vonatkozó rendelkezés tekintetében az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot különleges eljárás lefolytatására hívta fel.
- [7] Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét ... I. rendű terhelt tekintetében a következőkben változtatta meg.
- [8] A rablás büntetteként értékelt bűncselekményét a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pontja és (3) bekezdés e) pontja szerint minősítette.
- [9] A felbujtóként elkövetett lőfegyverrel visszaélés büntetteként értékelt bűncselekmény jogszabályi alapját a kis ítéletben foglaltaknak megfelelően a Btk. 325. § (1) bekezdés a) pontjában jelölte meg.
- [10] Az I. rendű terhelt esetében a pénzbüntetés kiszabását mellőzte.
- [11] E terhelt vonatkozásában a kiszabott szabadságvesztésbe a házi őrizetben töltött időt is beszámítani rendelte, meghatározva a beszámítás módját.
- [12] Megállapította, hogy a kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozata fegyház.
- [13] A megítélt, valamint a **cég 1** által is bejelentett polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasította.
- [14] Az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezést megváltoztatta.

- [15] Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét ... I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.
- [16] Az irányadó tényállás lényege szerint ... I. rendű terhelt és ... III. rendű terhelt 2014 tavasza táján ismerkedtek meg egymással a ... utcában található ... Pizzériában, amely ... **sértett** tulajdonában volt. A pizzéria üzletvezetője ... I. rendű terhelt volt, ... III. rendű terhelt barátnője pedig pincérnőként dolgozott a pizzériában. Egy beszélgetésük során szóba került, hogy mindketten neheztelnek ... **sértett** tulajdonosra, ezért kölcsönösen felvetették, hogy valamilyen módon meg kellene „büntetni” őt.
- [17] ... I. rendű terhelt elmondta, hogy nagyon jól ismeri a tulajdonost, sok pénz és érték van a házában, ezeket el kellene lopni. Az I. rendű terhelt - miután 10 éves ismeretségük alatt számtalanszor megfordult ... **sértett** házában - tudta, hogy a sértettnek van fegyverszéfje, tudott a jelentősebb értékekről, valamint hogy nagyobb összegű pénzt szokott otthon tartani. Azt is tudta, hogy ... **sértett** a családjával 2014 augusztusában hosszabb időre külföldre utazik, ezért akkorra kellene ütemezni a bűncselekmény elkövetését. ... I. rendű terhelt azt is elmondta, hogy ismeri az ajtók kódjait, a házban és az udvaron felszerelt kamerák elhelyezkedését, a ház megközelíthetőségét.
- [18] ... III. rendű terhelt beleegyezett a bűncselekmény elkövetésébe, azonban úgy ítélte meg, kettejüknek nehezebb lenne azt végrehajtani, ezért ... II. rendű terheltet is bevonta a tervbe.
- [19] Miután mindhárman együttesen megegyeztek a bűncselekmény elkövetésében, annak körülményeiben és az elkövetés módjában - abban is, hogy a házat őrző személy ellenállását szükség esetén erőszakkal is megtörik -, abban is megállapodtak, hogy a bűncselekményt 2014. augusztus 29. napján, a késő esti órákban fogják elkövetni.
- [20] ... I. rendű terhelt közölte a többiekkel azt, hogy a bűncselekmény elkövetésében mégsem tud részt venni, mert aznap dolgoznia kell.
- [21] Ezt követően ... II. rendű terhelt és ... III. rendű terhelt az eltervezett bűncselekményt a megbeszélte napon, 2014. augusztus 29-én az esti órákban végrehajtották. Miközben ... lakhelyét keresték, folyamatos telefonos kapcsolatban voltak ... I. rendű terhelttel. A ház tulajdonosának távollétében a házra vigyázó **sértett 2** a ... munkatársainak adták ki magukat, azt állítván, hogy a címről riasztás érkezett a központba. Ezért **sértett 2** beengedte őket az ingatlanba és végigvezette őket az ingatlanon, végig abban a hitben tartva őt, hogy ők a ... munkatársai és ellenőrzést végeznek.
- [22] Ezt követően az alsó szintű gardróbhelyiségben a II. rendű terhelt gázspray-vel lefújta **sértett 2**t azért, hogy védekezésre képtelen állapotba helyezték, kezét összekötözték, letérdeltették, majd a lábait is összekötözték. Az I. rendű terhelt útmutatásainak megfelelően ezt követően végigkutatták a házat, majd a megfélemlített sértettet a házban található széfek kódjának közlésére hívták fel, aki ennek eleget tett.
- [23] A terheltek az ingatlanból összesen 25.730.351 forint értékben

tulajdonítottak el készpénzt, lőfegyvereket és más értéktárgyakat.

II.

1.

- [24] A jogerős ítélet ellen ... I. rendű terhelt meghatalmazott védője terjesztett elő - a Budai Központi Kerületi Bíróságon 2018. május 29-én érkeztetett, a Kúrián 2018. július 20-án érkeztetett és lajstromozott - felülvizsgálati indítványt, amelynek a jogalapját az 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: korábbi Be.) 416. § (1) bekezdés a) és c) pontjában - utóbbi esetében figyelemmel a Be. 373. § (1) bekezdés I/c) pontjára - megjelölt okokra alapította.
- [25] A terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa szerint egyrészt az eljáró bíróságok a felbujtóként elkövetett lőfegyverrel visszaélés tekintetében törvényes vád hiányában jártak el. A vádirat ugyanis e cselekmény tekintetében semmilyen olyan tényleírást nem tartalmaz, amely ... I. rendű terhelt mást ezen bűncselekmény elkövetésére szándékosan rábír, vagyis nem ír le olyan rábírási magatartást, amely lőfegyver engedély nélküli megszerzésére, vagy tartására irányulna. Érvelése szerint a vádirati tényállásban szerepeltetett azon félmondat, mely szerint az I. rendű terhelt „tudott arról, hogy a sértettnek van fegyverszéfje”, nem felel meg a felbujtóként elkövetett lőfegyverrel visszaélés törvényi tényállás elemeinek, sem a felbujtói magatartás, sem a lőfegyverrel visszaélés tekintetében. Álláspontja szerint nem elegendő, hogy a vádhatóság nyilvánvalónak tartja azt, hogy a vád szerinti közlések célja az értékkel bíró fegyverek eltulajdonítására irányuló rábírássra is kiterjedt, ezt a vádiratban expressis verbis rögzíteni kellett volna.
- [26] Másrészt a felülvizsgálati indítvány azt kifogásolta, hogy az eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével tévesen minősítették az I. rendű terhelt további cselekményét felbujtóként elkövetett rablás büntettének. Állítása szerint az irányadó tényállás nem ír le az I. rendű terheltnek tulajdonított olyan elkövetési magatartást, amely szerint ő - a lopásra történő rábírást meghaladóan - arra is rábírta volna a terhelt társait, hogy - a jogtalan eltulajdonítás végett - a sértett ellen erőszakot, vagy akaratnyűgöző fenyegetést alkalmazzanak. A védő szerint az valóban nem vitatható, hogy az I. rendű terhelt szándékos magatartása váltotta ki terhelt-társaiban a konkrét bűncselekményre vonatkozó akarat-elhatározást; ez a konkrét bűncselekmény azonban csupán a lopás volt, és nem a rablás. Ahhoz, hogy az I. rendű terhelt felbujtói felelőssége a rablási cselekmény tekintetében is megállapítható legyen, arra lett volna szükség, hogy ebben az új helyzetben kifejezetten rábeszélje a társait a sértettel szembeni erőszak, vagy akaratnyűgöző fenyegetés, illetve védekezésre képtelen állapotba helyezés alkalmazására. Ennek hiányában cselekvőssége nem terjedt tovább a lopás cselekményre történő felbujtás mértékén. A II. rendű és a III. rendű terheltek a felbujtás kereteit túllépték, azt meghaladták, ám a felbujtó a

tettes túllépéséért nem felel.

- [27] Végül arra tekintettel, hogy a bűncselekmény törvénysértő minősítése következtében a kiszabott büntetés is törvénysértő, ezért indítványozta a kiszabott büntetés jelentős mértékű enyhítését.
- 2.
- [28] A Legfőbb Ügyészség BF.1148/2018. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, érdemében alaptalannak találta.
- [29] Indokolása szerint a törvényes vád hiányára való hivatkozás - a 2018. július 1-jétől hatályos Be. 649. § (2) bekezdés c) pontja alapján - kizárólag akkor alapozza meg a felülvizsgálati eljárás lefolytatását, ha a bíróság a határozatát nem az arra jogosult által emelt vád alapján hozta meg. Ezért a felülvizsgálati indítvány ebben a tekintetben törvényben kizárt.
- [30] A legfőbb ügyészségi nyilatkozat a felülvizsgálati indítvány anyagi jogszabálysértést érintő részét alaptalannak találta.
- [31] Eszerint mind a vádirati, mind az ítéleti tényállás tartalmazza, hogy az elkövetés módját illetően is megegyeztek a terheltek, köztük az I. rendű terhelt is. Erre figyelemmel az eljáró bíróságok helyesen minősítették az I. rendű terhelt cselekményét rablás büntettségéhez kapcsolódó részesi magatartásnak. Helytállóan foglalt állást a bíróság abban a tekintetben is, hogy a felbujtás kiterjedt a lőfegyverrel visszaélésre is, hiszen a fegyverszekerényt a többi eltulajdonítandó érték felsorolása közben említette az I. rendű terhelt. A fegyver eltulajdonítása rábírás pedig engedélyköteles tárgyak jogellenes birtoklását eredményezi, így az, hogy az I. rendű terhelt rábírta a társait a fegyverek illegális megszerzésére, azok jogellenes birtoklására is rávette őket. A lőfegyverrel visszaélés büntette pedig vagyon elleni bűncselekménnyel halmazatban állhat, ha az utóbbi révén szerzi meg a terhelt az engedélyköteles lőfegyvereket (BH 2000.383.).
- [32] A fegyverek és lőszerek megszerzésének módjából pedig eleve következik az, hogy azok tartós birtoklása engedély nélkül történt.
- [33] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt, és a megtámadott határozatokat hatályukban tartsa fenn.

III.

1.

- [34] A megtámadott ügydöntő határozat meghozatalára a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: korábbi Be.) hatálya alatt került sor.
- [35] 2018. július 1. napján a korábbi, azaz az 1998. évi XIX. törvényt felváltva hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.).
- [36] A felülvizsgálati indítványt követően benyújtott észrevételben kifejtettek okán a Kúria előljáróban leszögezi, hogy az anyagi büntetőjogban főszabály a visszaható hatály tilalma, amely szerint

csak akkor lehetséges az elbíráláskor hatályos jogszabály alkalmazása, ha az új törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény vagy enyhébben bírálendő el.

- [37] Ezzel szemben az újabb eljárási szabályoknak főszabály szerint van visszaható hatályuk, hiszen velük kapcsolatban az a kiindulási pont, hogy hatékonyabban szolgálják a büntetőeljárás általános céljainak megvalósulását. Ezért a Be.-ben megállapított új eljárási normák olyan bűncselekmények miatt indított büntetőügyekben is alkalmazandók, amelyeket a törvény hatályba lépése előtt követtek el. Ezt rögzíti a Be. 868. § (1) bekezdése, amely szerint a törvény rendelkezéseit a hatálybalépéskor, azaz 2018. július 1-jén folyamatban lévő büntetőeljárásokban is alkalmazni kell.
- [38] Ez alól a főszabály alól azonban van néhány kivétel, amelyek az átmeneti rendelkezések között találhatók.
- [39] E kivételek között azonban a felülvizsgálati eljárás rendelkezései nem szerepelnek.
- [40] Ezért a Kúria az indítvány elbírálása során e törvény, azaz a Be. rendelkezéseit alkalmazta.
- [41] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen eljárva bírálta el.
- [42] A megtámadott határozatokat a Be. 659. § (5) bekezdésére figyelemmel a megtámadott részében, a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálta felül, emellett a Be. 659. § (6) bekezdésére tekintettel vizsgálta a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott - és az indítványozó által nem hivatkozott - esetleges eljárási szabálysértéseket is.
- [43] Ennek keretében a felülvizsgálati indítványban előterjesztetteket részben törvényben kizártnak, érdemében alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát alaposnak találta.
- [44] A felülvizsgálat a Be. 648. § a), b) és c) pontjában meghatározott felülvizsgálati okokból, és kizárólag a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás alapulvételével vehető igénybe.
- [45] A törvény tételesen megjelöli azokat az esetköröket, amikor helye van a rendkívüli jogorvoslatnak. A büntető anyagi jog szabályainak megsértését a Be. 649. § (1) bekezdés a) pontja, ezen belül az aa), ab), ac), ad) alpontjai; b) pontja, ezen belül a ba), bb) alpontjai; és c) pontjában foglaltak, ezen belül a feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértések eseteit a Be. 649. § (2) bekezdés a), b), c), d) és e) pontjában pontosan meghatározott okok, míg a Be. 649. § (3), (4) és (5) bekezdése szerint az e §-okban meghatározott Alkotmánybíróság, illetve nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv határozata biztosítják a felülvizsgálat lehetőségét. A felülvizsgálati okok köre nem bővíthető.
- [46] A korábbi (1998. évi XIX. törvény) Be. 423. § (1) bekezdésében foglaltakkal egyezően a jelen hatályos Be. 650. § (2) bekezdése deklarálja a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás támadásának kizártságát.

- [47] A felülvizsgálat alapvető szabálya tehát, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].
- [48] A tényállás irányadósága azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Ennek megfelelően a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.
- [49] Minderre tekintettel azt, hogy történt-e az ügyben büntető anyagi jogsértés, a Kúria kizárólag az ítéletben rögzített tények alapulvételével vizsgálhatja.
- [50] A Kúria az irányadó tényállás általános meghatározása körében kihangsúlyozza, hogy egyrészt a tényállás a másodfokú bíróság által tett kiegészítésekkel, helyesbítésekkel irányadó a felülvizsgálati eljárásban (EBH 2011.2385.).
- [51] Másrészt felülvizsgálati eljárásban irányadó tényálláshoz tartozónak kell tekinteni a jogerős határozat indokolásának bármely részében szereplő minden ténymegállapítást, amely az elbírált bűncselekmény büntetőjogi megítélésénél jelentős (BH 2015.216.I.; BH 2013.237.; BH 2006.392.).
- [52] Eljárási szabálysértés vizsgálatára is csak akkor kerülhet sor, ha az a büntető eljárási törvényben kimerítően felsorolt, felülvizsgálati eljárást megalapozó eljárási szabálysértések között szerepel. Ezért azokat az indítványokat, illetőleg az indítványok azon részeit, amelyekben nem felülvizsgálati okra, vagy a tényállásban nem szereplő tényekre hivatkoznak, érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani.
- [53] Ugyancsak változatlanok a revízió korlátaira vonatkozó szabályok. A Kúria csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott keretek között bírálja felül a megtámadott határozatot. A jogalkotó a rendkívüli jogorvoslati eljárásban csak a legsúlyosabb anyagi és eljárásjogi törvénsértések esetében biztosít lehetőséget a jogerő feloldására, a jogerős ügydöntő bírósági határozatok megváltoztatására.
- [54] A Kúria mindezekre tekintettel a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapulvétele mellett a felülvizsgálati indítványban megjelölt, illetve tartalmában hivatkozott Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában megjelölt - a terhelt bűnösségének a megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértésével került sor - okból,

valamint a Be. 649. § (2) bekezdés c) pontja alapján - figyelemmel a védő által hivatkozott eljárási szabálysértésre - bírálta felül.
2.

- [55] A Kúria ... I. rendű terhelt védőjének a felülvizsgálati indítványát az alábbi indokok alapján találta részben törvényben kizártnak.
- [56] A Kúria utal arra, hogy a felülvizsgálati indítvány az eljárási törvényben meghatározott abszolút eljárási szabálysértést nem nevesít. A Kúria megállapítja, hogy jelentős és gyakorlatot érintő változtatás a jelenleg hatályos Be. részéről az, hogy a feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező okok közül kikerült a törvényes vád hiánya [korábbi Be. 373. § (1) bekezdés I/c].
- [57] Ezért ez a kifogás a felülvizsgálat lefolytatását nem alapozta meg.
3.
- [58] A terhelt védője további felülvizsgálati okként hivatkozott a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára, vagyis arra, hogy az első- és másodfokú bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg ... I. rendű terhelt bűnösségét lopás bűncselekménye helyett felbujtóként elkövetett rablás büntetében.
- [59] A Kúria a védő bűnösség körében kifejtett érdemi érvelésével nem értett egyet. A Kúria ugyanakkor alapvetően egyetértett az alapügyben eljáró bíróságok és a Legfőbb Ügyészség álláspontjával.
- [60] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének a megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor, valamint a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján akkor, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki a bíróság törvénysértő büntetést.
- [61] Az eljáró bíróságok azonban nem sértettek törvényt, amikor az I. rendű terhelt bűnösségét megállapították, és a felrótt cselekmények minősítése is törvényes, miként a kiszabott büntetés is.
- [62] A Btk. 365. § (1) bekezdés a) pontja szerint aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett úgy vesz el mástól, hogy evégből valaki ellen erőszakot, illetve az élet vagy a testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz, a rablás büntetettét követi el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő; ha pedig a (3) bekezdés e) pontja szerinti a rablást jelentős értékre követik el, a büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés.
- [63] A Btk. 12. §-a szerint elkövetők a tettes, a közvetett tettes, és a társtettes (együtt: tettesek), valamint a felbujtó és a bűnsegéd (együtt: részesek). Társtettesek azok, akik a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását egymás tevékenységéről tudva, közösen valósítják meg [Btk. 13. § (3) bekezdés]. Felbujtó az, aki más bűncselekmény elkövetésére szándékosan rábír [Btk. 14. § (1) bekezdés].
- [64] A felbujtás lényege a tettes(ek) rábírása arra, hogy egy vagy több konkrét bűncselekményt elkövessen(ek). A felbujtás elkövetési magatartása a rábírás, ami nem más, mint a tettesre gyakorolt olyan

pszichikai ráhatás, amely kialakítja a tettesben a konkrét bűncselekmény elkövetésére vonatkozó szándékot. Ez szóban, írásban, ráutaló magatartással egyaránt megvalósulhat, formáját illetően lehet kérdés, rábeszélés, megbízás, utasítás, fogadás ajánlása, látszólagos lebeszélés, ajándék vagy egyéb előny ígérese, beszámítást ki nem záró kényszer, fenyegetés is. A felbujtói tevékenységnek értelemszerűen meg kell időben előznie a bűncselekmény végrehajtásának megkezdését.

- [65] A rábírásnak mindig tevésben kell megnyilvánulnia, a mulasztás felbujtásként nem értékelhető. A rábíráás legjellemzőbb sajátossága, hogy az szándékkiváltó hatású. Ez azt jelenti, hogy a tettes a felbujtó tevékenységének a következtében jut arra az elhatározásra, hogy bűncselekményt valósít meg. Lehetséges, hogy a tettes a felbujtói magatartás kifejtéséig egyáltalán nem kívánt bűncselekményt elkövetni, de az is elképzelhető, hogy már foglalkozott a bűncselekmény elkövetésének gondolatával. Mindkét esetben a felbujtás akkor állapítható meg, ha a felbujtó rábírása volt a szándékkiváltó döntő ok, aminek hatására határozta el a tettes a bűncselekmény elkövetését.
- [66] A rábírásnak kifejezettnek és egyértelműnek kell lennie, de ezen túl nincs alakiséghez kötve, a felbujtói akaratkifejeződésnek azonban a címzetthez (a tettes vagy tettesekhez) el kell jutnia.
- [67] A felbujtás csak szándékos bűncselekményhez kapcsolódhat és a preater intencionális bűncselekmények esetén kizárt a felbujtás megállapíthatósága.
- [68] A felbujtás a szándékos bűncselekményre való szándékos rábírást jelent. A szándékosság tehát a felbujtásnak nélkülözhetetlen eleme, amire a törvény kifejezetten utal is.
- [69] A felbujtónak tisztában kell lennie saját tevékenységével, annak rábíró jellegével és azzal, hogy a tettelssel milyen bűncselekményt akar megvalósíttatni. A felbujtó tudatának tehát át kell fognia a tettesi alapcselekmény tárgyi és alanyi oldalán jelentkező ismérveket.
- [70] A felbujtás megállapíthatóságának feltétele az eredményesség.
- [71] A Kúria mindezeknek a jogi kritériumoknak a rögzítése után megállapítja, hogy az irányadó tényállás maradéktalanul kimeríti az I. rendű terhelt terhére megállapított felbujtóként elkövetett rablás büntettének megállapításához megkívánt tényállási elemet.
- [72] Nem értett egyet e körben a Kúria a védőnek azzal a felvetésével, hogy a tényállás e tekintetben nem tartalmaz olyan elkövetési magatartást, mely szerint ő a lopásra történő rábíráásra meghaladóan arra is rábírt volna a terhelt társait, hogy a jogtalan eltulajdonítás végett a sértett ellen erőszakot, vagy akaratnyűgöző fenyegetést alkalmazzanak.
- [73] A felülvizsgálati indítvány vagyis azt vitatta, hogy az elkövetésben az I. rendű terhelt nem rablási szándékkal vett részt, hanem abban a tudatban, hogy lopásra kerül sor.
- [74] A vitatás valójában az irányadó tényállás, illetve a bíróság mérlegelésének helyességét támadta, a bizonyítékok mikénti

mérlegelését vitatta, átértékelését célozta, és ezen keresztül kifogásolta a bűnösség megállapítását, valamint a cselekmény(ek) minősítését, ami felülvizsgálatban kizárt.

- [75] A felülvizsgálati indítványban foglaltakkal szemben ugyanis egyrészt maga az irányadó tényállás tartalmazza azt, hogy „Miután mindhárman együttesen megegyeztek a bűncselekmény elkövetésében, annak körülményeiben és az elkövetés módjában - abban is, hogy a házat őrző személy ellenállását szükség esetén erőszakkal is megtörik -, abban is megállapodtak, hogy a bűncselekményt 2014. augusztus 29. napján, a késő esti órákban fogják elkövetni.” (elsőfokú ítélet 4. oldal ötödik bekezdés; másodfokú ítélet 7. oldal hetedik bekezdés).
- [76] Mind az elsőfokú- mind a másodfokú bíróság jogi indokolásában megállapította az I. rendű terhelt elkövetői magatartásának megállapíthatósága körében, hogy ... I. rendű terhelt volt az, aki a bűncselekmény elkövetésére irányuló határozott szándékot, a döntő elhatározást társaiban kialakította, és attól kifejezetten a későbbiekben - amikor egyértelművé vált számára közlésük alapján, hogy **sértett 2** a helyszínen tartózkodik - sem határolódott el. Miután pedig a házban tartózkodó személynek a gázspray-vel lefújása nyilvánvalóan a sértetti ellenállás leküzdését célozta, az akaratot bénító erőszak kifejtésének megállapítása ekként helyénvaló volt.
- [77] Kiemeli a Kúria, hogy amint azt az irányadó tényállás is tartalmazza, a jelen ügyben felmerült és ismert körülmények vonatkozásában, a más dolganak elvételére készülőben értelemszerűen fel is merült az elkövetési mód vagylagossága, tehát az, hogy sor kerülhet erőszak, fenyegetés igénybevételére.
- [78] A Kúria ugyanakkor megállapítja, hogy a védő érvelése a téves minősítés tekintetében azért sem bír alappal, mert az elkövetési mód előre látható vagylagossága iránti közöny szabad mandátumot ad a végrehajtóként cselekvő számára, ami adott esetben az elkövetésben felbujtással közreműködő felelősségét a végrehajtó cselekvőségéhez rendeli, ha a felbujtó a közreműködésének - noha tehetné - maga nem állít korlátot. Tehát nem köti meg az elkövetőt az elkövetés helyének, idejének, és módjának a megválasztásában.
- [79] Az irányadó tényállás szerint pedig a közreműködés korlátozásra nem került, ezért utólagosan, felülvizsgálatban sem teremthető meg ennek az alapja.
- [80] Következésképpen a felrótt rablási cselekményt az alapügyben eljáró bíróságok anyagi jogi sérelem nélkül állapították meg ... I. rendű terhelt terhére.
- [81] Itt jegyzi meg a Kúria, hogy a felülvizsgálati indítványból, az abban megjelölt jogalapból, tartalmából, valamint a védői indítványból egyértelműen megállapítható, hogy a védő az I. rendű terhelt terhére megállapított felbujtóként elkövetett lőfegyverrel visszaélés bűncselekmény tekintetében kizárólag a törvényes vád hiányát, mint eljárásjogi akadályt sérelmezte.
- [82] Ezért a Kúria - annak kihangsúlyozása mellett, hogy a Legfőbb Ügyészség átiratában e cselekményt érintően kifejtettekkel

mindenben egyetért - kizárólag a felülvizsgálati indítványban sérelmezett kérdésekben foglalt állást.

- [83] A védő hivatkozott a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára [korábbi Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára] is. A büntetés revíziójára azonban csak akkor van lehetőség, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályainak megsértése miatt került sor törvénysértő büntetés kiszabására. Miután a felülvizsgálati indítvánnyal támadott minősítés törvényes, és más anyagi jogszabálysértés sem történt, a kiszabott büntetést a Kúria nem vizsgálhatta. A védő felülvizsgálati indítványa e kérdésben tehát törvényben kizárt.

4.

- [84] Mindebből egyértelműen következik, hogy a terhelt bűnösségének megállapítása és a cselekményének jogi minősítése során az eljárt bíróságok nem sértették meg a büntető anyagi jog szabályait.

- [85] Minderre figyelemmel a Kúria - s miután nem észlelt olyan egyéb eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a támadott határozatokat - a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján - ... I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

- [86] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. A végzés ellen tehát nincs helye fellebbezésnek. Felülvizsgálatát kifejezett rendelkezéssel a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulója zárja ki. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig rögzíti, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2019. január 28.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda s.k.
előadó bíró, Dr. Feleky István s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:
Lévai Viktória
tisztviselő

